

ELOFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre	240 Leu.
Fél évre	120 Leu.
Egy negyed évre	60 Leu.
Egy órára	20 Leu.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vas-
úti palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(Régi 16herceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 161.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Kedd, május 16.

Az aradi mandátum.

Arad magyarságának husvét másodnapján megtartott szervezkedési gyűlése a mai nap folyamán megteremtette első gyümölcsét, amennyiben ma írásban is megtörtént a magyarság egyhangú jelölése az aradi képviselői mandátumra. A magyarság jelöltje, mint ismeretes, a helybeli kereskedelmi és iparkamara főtitkára Zima Tibor.

Az ő személyére nem kell bővebben foglalkoznunk, hisz ismeri őt Aradon mindenki és a város és a megye határain túl is igen sokan. Ez alkalommal csak azt a lélekemelő mozzanatot akarjuk különösen kiemelni, hogy a jelölés egyhangú volt és hogy jelölőívét közel háromszáz számottevő aradi magyar polgár írta alá. Maga ez az impozáns jelölés már el is döntötte a választás eredményét, mert bizonyos, hogy a magyarság részéről senkisé is fog önjelöltként Zima Tiborral szemben föllépni és saját szakállára való politikával a magyarság egységes táborát megbontani. De bizonyos az is, hogy a választás napján a magyarság zárt sorokban fog föl vonulni, föl az utolsó emberig, hogy leadja szavazatát a magyarság egyhangú jelöltjére. Amilyen

impozáns egyértelműség nyilvánult meg a jelölésnél, ép olyan impozánsan, sőt ha lehet még impozánsabban kell lefolynia magának a választásnak is, hogy országvilág lássa, hogy az aradi magyarság zárt és tömör falankszban egyet akar: *Aradon a magyarság zászlaját diadalra vinni.* S ezt a diadalt nem fogja vitássá tenni a románság egy részének állásfoglalása, mely a magyarság jelöltjének ellenjelöltet állít. Nem vitathatjuk el a románságnak ezt a jogát, mert elvégre alkotmányos államban élünk, ahol minden választónak, aki betöltötte a törvényes kort, szabad mandátumra pályáznia, de nem folytathatjuk magunkba azt a véleményünket, hogy az aradi román parasztpárt vezérével, akik ma szintén jelöltet állítottak, sokkal nagyobb szolgálatot tettek volna városunk békéjének is, ami mindennél fontosabb, a román-magyar megértésnek és az egymáshoz annyira szükséges közeledésnek, ha ez alkalommal előálltak volna attól, hogy egy rájuk nézve amugyis reménytelen küzdelemben bocsátkozzanak. Érthető volt, hogy a múltban, mielőtt az aradi magyarság a politikai aktivitás terére lépett, a különböző román pártok versenyre keltek egymással az aradi mandátumért. De ma, ami-

kor az aradi magyarság egyértelmű akarattal kibontotta a politikai aktivitás zászlaját és ugyanazon egyértelmű akarattal csoportosul a maga jelöltje köré, annak semmiféle értelme sincs és egyáltalán nem alkalmas rá, hogy a megértésnek, az egymás megbecsülésének és az ország minél gyorsabb konszolidációjának szempontjából

annyira fontos együttműködés feltételeit megteremtse.

A magyarság nem nehezelt a parasztpárt tegnapi jelöléséért, de be kell vallanunk, hogy a fent említett okok miatt jól esett volna, ha több méltánylással becsüli meg az aradi magyarság politikai akaratát, melynek győzelemre jutásához nem férhet kétség.

Románia az orosz válasz ellen.

(Az orosz-ügyben szakértői bizottságot küldenek ki.)

GENUA. A szövetségesek május 2-i memorandumát aláírt államok az orosz jegyzékre adandó válaszukban említést tesznek a szovjet delegáció agitációjáról, az orosz válasz udvariatlan hangjáról és vissza fogják utasítani az oroszok kritikáját. Együttal javasolni fogják, hogy szakértői bizottság küldessék ki, amelyben a konferencián résztvevő valamennyi állam kiküldöttjei mind képviselve lesznek, kivéve természetesen Németországot és az amerikaiakat. Németország a rapallói orosz-német egyezmény miatt nem lehet tagja a bizottságnak. A szakértői bizottság június 20-án ül össze Hágában. Ha a szovjetdelegáció elfogadja ezt a javaslatot, akkor a memorandumot tudvalevőleg alá

nem írt francia és béga delegáció javasolni fogja Amerikának a bizottságban való részvételt. (Rador.)

GENUA. A meghívott államok értekezletet tartottak, amelyen megvitatták a konferencia likvidálásával összefüggő kérdéseket. Elhatározták a szakértői bizottság kiküldését, amely Oroszország helyreállításának problémájával fog foglalkozni. (Rador.)

GENUA. A Berliner Tageblatt tudósítója úgy értesül, hogy a román delegáció energikus állást foglal az orosz válasz ellen és a kisantant közeledik a francia felfogáshoz. Rakovszki kijelentette, hogy bármi lesz a konferencia eredménye, Oroszország most már nem maradhat izolálva. (Rador.)

Sévigné asszony.

Írta: Lakatos László.

Június második hetében volt és a megtelt hold megezüstösítése még a szilfák illatát is, amely a bourgognei urházat belengte. Innen vitte el százezer tallerral együtt feleségét Sévigné. Ez régen volt, huszonöt év előtt, olyan nagy tétben, hogy az éhes varjak a ház ólmos ablakán kopogtak ennivalóért. Az asszonyka szórt is a fekete madaraknak fehér morzsát a lakodalmas kalácsból.

Akkor őszinte szívvel szerette férjét. Eleinte még szinte örült is neki, hogy az olyan könnyen és őszintén derűs szívvel költi el házományát a párisi házakban, sőt határtalanul büszke volt, hogy a híres Ninon de Lenclos is kegyelmébe fogadta Sévigné urat. Még büszkébb lett urára, (akinek az ostobaságán csak a szépsége, a szegénysége és a pénztelensége tett túl), hogy látta, hogy mindenki érte vetekedik. Sévigné asszony még tizenhét sem volt, amikor férjét bekötötték és úgy gondolkod-

zott, hogy a más nők szerelme csak szebbé fogja tenni az urát. Monsieur csak úgy fogja hordani ezt a szerelmet (ezeket a szerelmeket), mint nemesi ruháján a fehér csipkekézelőt, amely végre is attól lesz a legszebb, ha a feleség mossa meleg vízben, szappannal patyolatszínűre. De amikor férje mindennapos lett a nevezetes kisasszony házában, szive majd megszakadt a fájdalomtól.

A szülei ekkor hazavitték Bourgogneba, ám ő hat hét után visszazökött Párisba az urához és az utraváló elemőzsiája közé szülei összes vert ezüst edényeit csomagolta, sok aranytallért is a régi szakállas király, IV. Henrik képével, sőt nem feledkezett meg édesanyja néhány ékszeréről sem. Hétlőn érkezett Párisba a Szent Márton-kapunál és szerdára az ék szerek Minon testének leírhatatlanul fényes szépségében halványlottak. A nemoursi herceg halálisan szerelmes volt a szép asszonyba, aki hazája legelmésőbb hölgye is volt, egy másik ur meggyére szóló birtokait felajánlotta

madame egy táncáért, de ő, amikor jó szülei elhaláloztak, egész örökségét ura zsebébe csuszította.

Június volt, tavasz kisasszony most változott szép ifjasszonnyá és az egykori vagyomból már csak a bourgogne-i urház maradt meg és a szilfák. Madame a keskeny gyalogösvényen sétált, fiatalsága most volt elfogyóban és szilfáknak érezte a malomkönyien széles csip kegallért. Mellette Ménage ment, a király udvarnokainak egyike. A férfi lassan, óvatosan lépett és ügyelt arra, hogy csattos cipője ne lépjen az árnyékra, amit a fák ágak rajzoltak a holdsütötte földre. Gyengéd lélek volt és legiatyaltabb kora óta Sévigné asszonyba szerelmes. Utoljára öt év előtt látta. Akkor kikacagta az asszonyt aki — ezt mindenki tudta — soha senkié másé, mint a hitese uráé, nem volt.

— Emlékszik? — kérdezte Ménage reménytelenül, mint őt, mint tiz, mint huszonöt esztendő előtt.

Madame a földre szegezte tekintetét.

— Emlékszem, — mondta és hangja most halk volt és engedékeny. — Maga szeretett, Ménage és én rossz voltam magához.

— Nagyon szerettem.

— Nagyon rossz voltam magához. De mindenképp az voltam. Miatta... És látja a fiamat holnap viszik Saint Cyrbe, az apja jön érte, hogy a királyi katonai iskolába adja. A fiam apja. Én ómiatta voltam rossz mindenképp és ő... ő soha egy napig jó nem volt hozzám. Házunkat azoknak a nőknek illatával szennyezte be, ágyunkon velük álmódott, álmában gyakran az ő nevüket mondta türethetetlen szavakkal együtt. Kendőzi magát, amikor hozzájuk indul... Itthon a ruháját sem kefélteti meg... Őket becsüli, nekem mindig hazudik...

— Asszonyom, én mindig alázatban szerettem önt.

— Szavakkal bántott, hetykeséggel kintott. Nagyon, nagyon jó voltam hozzá, nagyon, nagyon rossz voltam hozzá.

Az asszony most egy fa törzsének dönt.

Kereskedők sérelmei. Aradi memorandum a képviselőházhoz.

Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott, amelyen Aradnak szinte összeségében megjelent kereskedői zsúfokig megtöltötték a kereskedelmi kamara terméit. A gyűlés tárgyalásai teljes mélységében feltárták az általános gazdasági helyzetnek azt a csóddal fenyegető zűrzavarát, amely égetően súlyossá vált főleg a külföldi áruforgalommal kapcsolatosan bekövetkezett legutóbbi vasuti, vám és postai rendelkezések folytán. Tömör Jemő elnök távollétében Faragó Rezső társelnök nyitotta meg a gyűlést és kifejtette, hogy a cél a bajok feltárása és az orvoslás útjainak megkeresése, minthogy pedig az elvi intézkedéseken felül egyesek egyéni visszaélései is súlyosbítják a helyzetet és okoznak az érdekelteknek egyéni károkat, szükséges a helyi hatóságok jószándékainak a támogatása végett is az, hogy a visszaélések tényeit és elkövetésük módjait tárgyilagosan ismertetessük.

A vasuti és vám-mizériák.

Szöllősi Zsigmond dr. a Kör főtitkára ismertette az adott helyzetet. Előadta, hogy a gazdasági élet világszerte előállott minden visszassága és nyomorúsága, a termelés, a forgalom, az elosztás és a valuták sok baja, s az ezek okozta drágulás a közönség részére a kereskedőnél, a kereskedőnek a közvetést lebonyolító asztalánál mutatkozik meg, s így minden rosszért, amit az életviszonyok létrehozottak, a pufferként szereplő kereskedőt szidia a szenvedő közönség. A kereskedőknek kell tehát első sorban harcolniuk mindazon anomáliák ellen, amelyek rajta keresztül s őt is anyagilag sújtva és létében fenyeget-

ve, elsősorban tulajdonképpen mégis a nagyközönség bajai. A külföldről beérkező árukat a vasutnak kellene kiraknia a vámoláshoz, illetve egyes áruknál legalább a vámhoz állítani, hogy a fél ott kirakhassa. A vasut erre heteken keresztül is képtelen, az áruk heteken át waggonokban hevernek, a címzett a legnagyobb károkat szenvedti e késelem folytán a napról-napra változó valutában és ekkor a vasut, hogy a saját képtelensége folytán előállott kárát, a kocsi heverését behozza, a mindben ártatlan címzettek terhére olyan fokozódó kocsiálláspenzeket számít fel, a ki nem szolgáltatott waggonok beérkezéséről szóló értesítés után hat óra múlva, amelyek sok esetben az egész áru értékét többszörösen felülmulják. E rendelkezés mellett áru behozatala lehetetlen s a drágaság a képtelenségig fokozódik. Ugyan így lehetetlenül drágítja az árut, hogy többek darab-áruiból összeállított gyűjtő waggonoknál minden címzett külön csomagja után az egész waggon álláspenzét számítják fel. A vámolásnál szakértő személyzet hiánya és a raktárhelyiségek helytelen beosztása folytán állt be nagy késedelmeket és károkat okozó torlódás. Ebből legalább annyit sikerült orvosolni, hogy a központi hatóság végre utasította az állomás főnökségét a raktáraknak rég követelt célszerű megosztására, ami eddig megakadt a helyi hatóság ellenzésén. A postacsomagok kezelésénél költség és károkozó egyfelől az, hogy a házhoz szállítást, ismételt felterjesztések dacára, sem hivatalból nem eszközlik sem az erre méltányos ajánlatot tett szállító cégek nem adták meg az engedélyt, mint más városban. De súlyosabb

baj az, hogy a külföldi csomagokat nem vámolják el hivatalból, mint eddig, ingyenesen, hanem egy kinevezett vámügynököt jogosítottak fel az elvámolásra, aki a címzettek meghallgatása nélkül, de az ő felelősségükre vámmoltatja csomagjaikat, tekintélyes költségek mellett, amelyek a kismennyiségű árukat tartalmazó csomagok hozatalát egyszerűen lehetetlenné teszik. A posta nemcsak a csomagforgalom különböző címeiken szedett díjainak súlyos drágításával, hanem a portók aránytalan drágításával és, a telefondíjak túl magas megállapításával is a kereskedelmi érintkezést annyira korlátozta, hogy ez a jövedelmeket aligha fogja vég-eredményében szaporítani, ellenben a gazdasági életet lényegesen lefokozza és korlátozza. Foglalkozott még az előadó a kereskedők utleveleinek újabb életbeléptetési időbeli korlátozásokkal és megnehezítésekkel, végül a lakbér törvény ellen tett felterjesztéssel, amely legalább az 1:2 arányú átszámítást kívánja érvényesíttetni az ötszörösrel elviselhetetlenné emelt üzletbéréknél.

Bizottság jön Aradra.

Adler Andor mindenben megerősíti az előadott helyzetképet és rámutatva a csatolt részeknek a régi királysággal szemben való fokozatos gazdasági elerőtlenedésére, ami a viszonyainkkal ellenkező rendelkezések következménye, s amin panaszaink és felirataink nem igen segítettek, az orvoslás egyedüli reményét abban látja, ha a parlament nyilvánosságában fog felhangzani hozzáértő képviselőktől a kritika és a tanács s ezért különösen sokat vár Zima Tibor kamarai főtitkár megválasztásától.

Zima Tibor számolt be ezután a kereskedők és szállítók küldöttségével Bucurestiben tett eljárásairól. A vasut kocsihár-kezelésének az az oka, hogy nemzetközi egyezmény értelmében a vasut a külföldi kocsikat hat nap alatt köteles visszakiüldeni, ellenkező esetben a késelem minden napjéért 100 francia frankkal kezdődő és naponta további 50 frankkal emelkedő bírságot köteles fizetni s minthogy képtelen a forgalmi viszonyok folytán eleget tenni a kirakodásnak, a bírságot áthárítja jobb megoldás hiányában a közönségre. A torlódás egyik oka, hogy bukaresti kereskedők is Aradra címzették áruikat, mert itt kedvezőbb nekik az elvámolás. Ennek a visszaélésnek a megszüntetése végett és a lehető könnyítések eszközzése végett a napokban bizottság érkezik Bucurestiből, amely az aradi kereskedők megbízottjával együtt vizsgálja felül az állapotokat. Rámutatott ezután azokra az Erdély gazdasági életét fejlődésében megakasztó és lefokozó bajokra, amelyek abból erednek, hogy új vállalatok létesítése, régiéik tökémelese, iparvállalati kedvezmények megadása, egy olyan bizottság véleményezésére van bízva, amely bizottságot meg nem alakítottak és így a kéreimek elintézését nem is nyerhetnek.

A kereskedők memorandumja

Részletekbe menő fejtegetések során a szállítási és vámolási ügyekben Kerpel Izsó, Moskovitz

Izidor, Weisz Mihály, Beregi, König Miksa és Paszternák, valamint Kellner szállítók világították meg alapos hozzászólásokkal a tényeket. Meer Armin a postacsomagok elvámolásánál történt károkat és az érték nélküli mintacsomagok csomagként kezeléséből és elvámolásából keletkező képtelenségeket ismertette.

Ezek után Faragó Rezső elnök összefoglalván a két és félórás tanácskozás eredményeit a gyűlés helyeslése mellett hirdette ki határozatként, hogy az elhangzott panaszok alapján a Kereskedők Köre memorandumot szerkeszt és azt az illetékes hatóságokhoz, a kamarákhoz, a Bánáti Kereskedők Egyesületéhez és Arad szenátorához átteszi, aki megválasztása előtt a vele ismertett bajok orvoslását megígérte. — a helyi visszasságok elhárítása érdekében pedig a kereskedelmi kamarával közös küldöttség útján fog eljárni e hatóságok vezetőinél.

A gyermek önvédelme.

(A semmitűszék érdekes döntése egy aradmegyei bűnügyben.)

A legfelsőbb semmitűszék elvi határozatu döntése érkezett le ma az aradi törvényszékhez Bogdán Matej drauci gazda tavaly márciusban egy fejszével megölte az apját. Az aradi törvényszék tekintettel arra a körülményre, hogy a vizsgálat behizonyította azt, hogy a fiú önvédelemből ütötte le kötekedő és részeges apját, Bogdánt az enyhítő körülmények figyelembevételével csak két esztendei börtönbüntetésre ítélte és ideiglenesen szabadlábra helyezte. Az ügyészség fellebbezése folytán az eset a timisoarai táblához került, amely helybenhagyta az elsőfoku bíróság döntését. A vád képviselője így sem nyugodva bele a határozatba a legfelsőbb forumhoz a semmitűszékhez folyamodott, amely helyt adva az ügyészség fellebbezésének, megsemmisítette a törvényszék és a tábla ítéletét, újrafelvett rendét el az ügyben azzal az indokolással, hogy a fennálló törvények értelmében a gyermeknek szülőjével szemben nincs joga önvédekezni, csak abban az esetben, ha az menekülését megakadályozza és olyan fellépést tanúsít vele szemben, amely az életét tényleg veszélyezteti. Sommer Nándor vizsgálóbíró ennek folytán már a közeli napokban ismételt ki fog szállni a gyilkosság helyszínére, hogy megállapítsa, vajjon Bogdán az apja támadása elől tényleg nem tudott volna-e elmenekülni és hogy valójában életveszélyes helyzetbe került-e az öreg veszedelmes magatartása következtében.

— Megsemmisített kinevezés. Annak idején megirtuk hogy Lucaciú Lajos a város vezetősége árvaszéki ünnökké nevezte ki. A kinevezést a város jóváhagyás végett felterjesztette a belügyminiszteriumhoz ahonnan ma érkezett meg a válasz, amely szerint a belügyminiszter nem hagyta jóvá Lucaciú Lajos kinevezését.

— Lásza, amióta első heteink elmúltak, alig ölelt meg.

És haragosan szakította az ágak leveleit. A földre dobta őket.

Ménage lehajolt értük, lefújta róluk a port és a kabátja alá rejtette őket, baloldalra.

— Mit csinál Ménage? — kérdezte az asszony.

Felnézett az égre. A Vénus köszönt neki és eszébe jutottak a fehér hajszálak, amiket egy idő óta titokban kis ezüstharpófogóval tép ki a halántékából.

A hangja most leesett. Valami olyan lágysággal, hogy maga is megijedt tőle, mondta:

— Ménage, maga nagyon szerethetett engem.

— Jobban már nem is lehet.

— Tudom.

— Nagyon szerettem.

— Mindig tudtam.

A férfi szemé nedves lett. Szégyen volt hogyan szerette ezt az asszonyt. Biztatás nélkül egy életen át. Az asszony kezét nyújtotta neki. Mély kézfogás volt ez, ujjai egymás ütőerét érintették.

— Mindig tudtam, hogy szeret és többnek tartottam a többinél, aki nekem udvarolt... És az uram? Nők, nők, oh mennyi nő. Éveket vettem el tőlem, az élete-

met. És én csak vártam. Mindig vártam. Mit? Magam sem tudom. Talán, hogy egyszer mégis csak megöregszik, köszvényes lesz, hársfateát fog kérni tőlem és a kezem még mindig olyan fehér... De nem, sosem kellett nekem, rossz volt hozzám, mindig nagyon

És keze már rég nem volt a férfiében. Kis kendőt fogott, az arca elé emelte.

Ménage buta, bus szomorúsággal hajtotta le fejét.

— Asszonyom, — mondta — fiatal koromban a mártírja voltam, most a gyontatótyja vagyok.

— És én, én a szüze vagyok, a maga örökös szüze, Ménage — szóit Sévigné asszony és a szemével (sosem nézett így) egészen a férj szemébe fekiúdt bele.

Az boldog hördüléssel lépett felé:

— Én szüzem — mondta.

De az asszony arca már újra a régi volt.

— Ménage, az inas most nyergeli a lovat az istállóban... Jó éjszakát... Az uram holnap reggelre jön meg, hogy elvigye a fiamat... És nekem ma éjszaka sokat kell aludnom. Szép legyek, amikor ő megjön Nagyon szép...

A katolikus főgimnázium ügye

(Felhívás a szülőkhöz. — Meghosszabbítják a jelentkezés határidejét)

A katolikus főgimnázium ügyében az Aradi Közlöny munkatársa ma délelőtt felkereste *Chrisan Ascaniut*, a Moise Nicoara igazgatóját, aki a cluj-i tanügyi reszort rendelkezése értelmében teljhatalmu végrehajtójává vált a gimnázium működését felfüggesztő rendelkezések. Érdeklődésünk főleg a tanulók jelentkezésére irányult, valamint arra, hogy az igazgató milyen szempontok alapján gondolja megoldhatónak a nem jelentkezettek levizsgáztatási lehetőségét, illetőleg azt, hogy a gimnáziumi pálya záróaktusa előtt állók, nem szenvednek-e esetleges helyrehozhatatlan veszteséget azáltal, ha sérelmesnek találva magukra a reszort intézkedéseit vonakodnának az érettségit teljesen idegen környezetben letenni. *Chrisan* igazgató kérdéseinkre a következőket válaszolta:

— Én a magam részéről helytelenítem azt, hogy a tanulók a passzív rezisztencia álláspontjára helyezkedve, egyrészt bizonyos aggdalmaskodásból, másrészt a rendelet mihamarábbi visszavonásának reményében elállottak a jelentkezéstől. Helytelenítem még pedig azért, mivel mi belátva a tanulók nehéz helyzetét legelső sorban is arra törekedtünk, hogy ha már a saját tanáraik előtt nem vizsgálhatnak — mivel azok sem hajlandók a Moise Nicoarában examinálni — ami csak természetes: magyar nyelven, volt magyar tanárok előtt vizsgálhassanak, még pedig csak abból a tananyagból, amelyet a katolikus gimnázium osztály könyvei, mint tényleg elvégzett anyagot feltüntetnek. Mi az első perctől kezdve a legmegértőbb méltányosság alapjára helyezkedtünk és nekünk is az a főcélunk, hogy ezek a fiatalok, akik ilyen szerencsétlen körülmények között jutottak el a maturához, végre a hátuk mögött lássák már a gimnáziumot. Én mindenesetre várok. Ma már akadt egy nyolcadikos jelentkező, ha többen lesznek, csoportonként le fogjuk őket vizsgáztatni. Azonban még mindig nem adtam fel a reményt, hogy a matura előtt állók en bloc fogják jelentkezni vizsgáztatásra. Így tehát a terminusokat egyelőre egy héttel kitoltam. Ad infinitum természetesen nem lehet várni, mivel, ha a jelentkezés — amit remélek nem fog bekövetkezni — tényleg elmaradna, úgy kénytelen leszek a dolgot felettes hatóságomnak jelenteni. Ezáltal a tanulók ki lehetnek annak téve, hogy elvesztik az évet. E célból holnap a szülőkhöz fordulok, hassanak oda, hogy gyermekeik ne kövessenek el helyrehozhatatlan hibákat. Helytelen az a beállítás is, hogy mi a hallgatóktól szóakra menő vizsgadíjakat szedünk. A vizsgapénz 25 lei, tárgyaként 10 lei jár a vizsgáztató

tanárnak (amit az indokolt esetben természetesen el is enged) ami a 8-ik osztály 8 tantárgya mellett összesen 105 lei tesz ki.

Végül azzal a kérdéssel fordultunk a direktorhoz, van-e tudomása arról, hogy a liceum érettségi bizonyítványait a magyarországi főiskolák nem respektálják. Már pedig a tanulók jórésze a román nyelv nemtudása miatt rá van utalva a magyar egyetemekre.

Erre vonatkozólag *Chrisan* igazgató ezeket mondotta:

— Biztos tudomásom van arról, hogy reáliskolánk végbizonnyítványait a budapesti műegyetemen elfogadták. Kizártnak tartom tehát, hogy a többi főiskolák a gimnáziumi érettségi bizonyítvánnyal szemben másként járhatnának el.

Chrisan igazgató különben ma a következő kérdéssel fordul a katolikus főgimnázium nyolcadosztályos tanulóinak szüleikhez:

Felkérem a róm. kath. gimnázium VIII-ik osztály fiú és leány tanulóinak szülőit, hogy gyermekeik érdekében az állami gimnázium igazgatóságánál mielőbb, lehetőleg még a mai nap folyamán jelentkezzenek. — *Chrisan A.* igazgató.

Kérdést intéztünk *Fischer* Aladárhoz, a katolikus főgimnázium igazgatójához, miként fog cselekedni a Moise Nicoara liceum igazgatójának felhívása után? *Fischer* igazgató a következőket mondotta munkatársunknak:

— Eddig csak egyetlen nyolcadikos osztályos tanuló édesatyja jelentkezett fia okmányaiért. Ez természetesen azt jelenti, hogy ez az egy tanuló vizsgáztatni fog a liceumban.

Igy volt, hogy *Petrovici* timisoarai tankerületi főigazgató ma Aradra jön, azonban nem érkezett meg. Ezért most a történetekről írásbeli jelentést teszek a főigazgatónak.

Dr. Lakatos Ottó minoritarendi házfőnök és *Boros Iván* hitközségi titkár ma délelőtt fentjártak a megyei prefekturán, hogy *dr. Marcus Mihály* prefektus intervencióját kérjék a katolikus főgimnázium ügyében. *Dr. Marcus* prefektushoz azonban, annak nagymérvű elfoglaltsága miatt nem juthattak be és ezért úgy határoztak, hogy holnap ismét felfogják keresni a prefektust.

Zima Tibor

képviselőjelöltsége.

(Arad magyarsága akciójában.)

A kora délelőtti órákban ember-ember hátán tolongott a városháza folyosóján. A magyarság összetartásának impozáns megnyilvánulása volt ez. Több, mint négyszázan jöttek el, hogy Zima Tibornak a magyarság képviselőjelöltiének jelölőívét aláírják. A városháza kistanácstermében dr. Angel István polgármester jelenlétében folyt le a jelölő ív aláírásának aktuusa. Igen sokan távoztak anélkül, hogy az ívet aláírták volna, mert nem gvőzték végig várni, amíg reájuk kerül a sor. A jelölők jelentkezése az aláírásra délelőtt 10 órától délután 2 óráig tartott. A polgármester 2 órakor lezárta a jelölőívet, amelyen csaknem háromszáz név szerepel. A jelölő ívre legelsőnek dr. Barabás Béla írta alá a nevét a következő megjegyzéssel:

— Isten nevében elsőnek írom alá.

Azután következtek az aláírók. A második aláíró Lőcs Rezső nyugalmazott polgármester. Összesen 296 aradi magyar polgár írta alá az ívet. Az utolsó aláíró dr. Zubor Imre ügyvéd. Az aláírók a város magyar társadalmának minden rétegéből kerültek ki.

A háztulajdonosok küzdelme.

(Az aradi szövetség közgyűlése.)

Az aradi Háztulajdonosok Szövetsége vasárnap délelőtti tartotta évi rendes közgyűlést a városháza nagytermében. Dr. Demian Aurél nyitotta meg a közgyűlést a jegyzőkönyv vezetésére felkérte dr. Steinitzer Pál ügyvezető ügyészt, hitelesítésére Stauber József és Stengl Andor szövetségi tagokat. Dr. Steinitzer Pál néhány szóval vázolta a szövetség eddigi működését, rámutatott azokra a nehéz akadályokra, amelyekkel az egyesületnek meg kellett küzdeni. Elmondotta, hogy személyesen járt el a kormányznál míg végül is a kormány belátta, hogy a háztulajdonosok eddigi helyzetén javítani kell; ezért megkötötték az 1921. évi szeptember elsején életbeléptetett törvényt, amely azonban nem elég világos és érthető; ezért a Háztulajdonosok Szövetségének újabb kérelmére és közbenjárására életbe léptették az 1922. év április 14-én kihirdetett törvényt, amely a háztulajdonosok sérelmeit, ha nem is teljes mértékben, de némileg orvosolja. A Szövetség kiállításba helyezte azt is, hogy a háztulajdonosok örendelkezési jogukat visszakapják. Dr. Steinitzer Pál felolvasta a végrehajtó bizottság múlt évi jelentését.

Dr. Steinitzer Pál előterjesztette a szövetség 1921. évi zárószámát és az 1922. évi költségvetési előirányzatot, amelyet a közgyűlés elfogadott, majd részleteiben ismertette az 1922. április 14-én életbeléptetett törvényt. Ezután *Karmon Gyula*, *Cservenka János*, *Schul Benő* és *Hirschmann Albert* indítványukat terjesztették elő. *Lukácsy Lajos* helyettes elnök beszédében azt hangoztatta, hogy csak úgy lehet eredményt elérni, ha a háztulajdonosok között megvan az összetartás; ezért

ajánlja, hogy minél többen tömörüljenek. Végül *Stauber József* elismerő szavakban mondott köszönetet az egyesület nevében *Demian Aurél* dr-nak, aki az egyesület érdekében szinte emberfeletti munkát fejtett ki. *Demian Aurél* dr., megköszönte az elismerő szavakat és megígérte, hogy a jövőben is oda fog irányulni minden igyekezete, hogy a háztulajdonosok jogos kívánságait teljesítsék.

LEGUJABB

VÉGET ÉR A KONFERENCIA.

Páris. Genéből jelentik: Az értekezlet tulajdonképpen véget ért. Lloyd George tegnap kijelentette, hogy a konferencia kedden befejezi munkadatait.

Kultur-est a vidéken.

(Arany János emlékezete Pecicán.)

Szombaton este a pécskai Kaszinó Egyesület jólsikerült műsoros estélyt rendezett az aradi Kölcsey Egyesület támogatásával. A műsoros estről az Aradi Közlöny kiküldött munkatársa az alábbiakban számol be: Félkilenc órára a kaszinó nagyterme zsufolásig megtelt a pécskai intelligenciával és az aradi érdeklődőkkel. A műsor első száma *Vugrinics Sándor* poétikus, zamatos, magyarhangu prólója volt, amelyet *Karácsonyi Iván* olvasott fel hatásosan. A második szám volt a műsor középontja. *Reicher Endre* emlékbeszédet mondott a nagy, magyar nélelékismerőről: *Arany János*ról. Beszélt *Arany* életéről, arról az életről, amely megmutatja, hogy miként lehet valaki naggyá, még akkor is, ha szalontal magányban él és ha a világ forrongó zaja nem hat el hozzá, de hallja a csikósok kurjantását és hallja a lány tavaszi szellő búvós beszédjét. Vázolta néhány markáns szóval *Arany* csodaszép költészetét. A tartalmas emlékbeszéd nagy hatást váltott ki és a közönség lelkesen megtapsolta az előadót. A beszéd alatt az elmondottak illusztrálására szavaltak. A „Családi kört” *Mester Mária* szavalta nyugodtan; a „Fiamnak” c. verset *Csatlós Dezső* szavalta érzéssel, a „Hegedű” c. pompás, humoroshangu költeményt *Harsányi Maca* adta elő kedvesen. ezután a világirodalom egyik leggyönyörűbb balladáját a „Tetemrehívást” szavalta el művésziességgel *Koncz Gizike*. *Szabó Gyula*, az aradi Városi színház művésze két *Kárpáti Károly* által megzenésített dalt énekelt, a szerző zongorakiséréte mellett. Kellemes, tisztán csengő baritonja annyira tetszett a közönségnek, hogy ráadásul egy megzenésített *Ady*-dalt énekelt. Az újból és újból felzúgó tapsra még egy dalt énekelt a szimpátikus fiatal művész. Műsor után társasvacsora volt, azután a hajnali órákig tartó tánc. A rendezésért a pécskai rendezőseget és az aradi Kölcsey Egyesületet a legteljesebb elismerés illeti. (S. d.)

A genai konferencia vezére.

(Látogatás Lloyd George-nál.)

Herczeg Géza az ismert újságíró küldi Genuából ezt a tudósítást:

Maga Lloyd-George vallotta be először komolyan, hogy a genai gazdasági konferencia nem valódi nagy béketárgyalás, hogy sajnos nem is több, de valóban nem is kevesebb, mint egy hatalmas újságíró kongresszus. Mind ezt belátja az angol premier, még hozzá kellő időben. A konferencia legdrámaibb mozgalmassága napján, akkor, amikor az orosz-német egyezmény híre kipattant, Lloyd-George nem hivatja össze a plenáris ülést, hanem délután 4 órakor — felejthetetlen 4 o'clock — magához hivatja az újságírókat. Ezt a meghívást azzal indokolják, hogy Lloyd-George még az orosz-német incidens elsimitása előtt informálni akarja a világsajtót. És az eredmény az, hogy maga a beszélgetés válik mintegy az orosz-német incidens elintézésévé.

A San Giorgio palotában, ahol a kongresszust megnyitották, fogadják az újságírókat. A karzatok és a sajtónak fentartott sorok most üresek. A lapok képviselői odaitűnek, ahová éppen tetszik nekik. Az elnöki ülést, ahol a megnyitás idején Facta hit, most Lloyd-George foglalja el; jobbán ül a titkárja, balján sajtófőnöke, előtte két tolmács. Különböző mindenki összevissza ül. Barrére helyére egy olasz vidéki újságíró telepedik le. Lloyd-George rendes helyét egy német újságíró foglalja el; egy cseh lap tudósítója viszont az angol premier mögé ül le és annak székére támaszkodik.

Lloyd-George jön a terembe, áthalad az újságírók tömegén és mosolyog, mert megtapsolják. Állig feltűrt kabátját gyorsan leveti és leül. Lloyd-George informálja a sajtót.

Hirtelen elcsendesül minden. Lloyd-George feláll és elkezd beszélni. Nagyszerű színész. Fenomenálisan jól játsza meg a jelenetet, amelyben elmondja, mennyire imponál neki a hetedik nagyhatalom: a sajtó. Mindenki tisztában van vele, hogy már ezzel a mondatával izgatós atmoszférát teremtett és azonkívül, amit mond, mindenkit az a kérdés nyugtalanít: mit gondol most magában ez a hallatlanul nagy ember.

Kellemes, de kemény kiejtésű hangon tart beszédet, amelyet nyomban lefordítanak franciára és olaszra. Az egész mintegy 15 percig tart. A francia tolmács orrcsipetős, bajszos ur, pattogva tesz eleget feladatának. Az olasz tolmács egy angol származású idősebb genai nő; egy gyógyszerész pontosságával fordít, szavalt mindent, különösen a szép végzavakat.

Sokan tapsolnak és Lloyd-George figyelmesen hallgatja, mint

fordítják le szavait franciára és olaszra és bólint; ha a fontosabb kifejezéseket hallja. Leteszi szemüvegét és firkésze néz körül jobb-ra-balra mosolyog és amikor a tolmácsolás véget ér, kijelenti, hogy hajlandó minden kérdésre válaszolni.

Most jön aztán az érettségi! A tanár ur megmutatja a tanulóknak, hogyan kell válaszolni. Most aztán mulathatnak a tanulók; tehetnek fel kérdéseket! Gyorsan fel is írják noteszükbé. A hátsó sorokból kézzel-kézre előre adnak cédulákat, hogy végre a titkár, vagy a sajtófőnök kezébe jusson. Ezek előbb megvizsgálják a kérdést, éppen úgy, mint az udvari főméltóságok az ételt megkóstolják, mielőtt az asztalra kerülne. Lloyd-Georgenak azonban semmiféle nehézséget sem okoz a válaszadás. Néhány pillanat alatt válaszol minden kérdésre, olyan könnyedséggel, amint egy matematika professzor mondaná, hogy $2 \times 2 = 4$. A németek egy kellemetlen kérdést tesznek fel Lloyd-George olvassa. Mindenki előrehajolva, kíváncsian várja a bizonyára érdekes döntést.

Irodalom és művészet.

Petőfi-ünnep a színházban.

(A Haladás előadása.)

Ünnepélyes keretek között folyt le szombaton a nyári színház nagy közönséggel zsúfolt csarnokában a Haladás előadása. A műsorszámok Petőfi emlékéhez fűződtek. A megnyitó szavak után Rónay Idus szavalt nagy hatással néhány Petőfi-költeményt, mire Flóra János zenetanár művész cimbalomszóloja következett, amely ritka élvezetet nyújtott a tapssal bőven adózó közönségnek. Ezután Horváth Janka, a már ismert költői lelkületű aradi tanítónő tartott értékes előadást a faklyaként világító és istenét, szülőit, barátait szerető költőóriásról, Kallós József drámai színész, mint hivatott Petőfi-szavaló művészi interpretációja viharos tapsot váltott ki minden egyes ráadásnál. Dr. Ferenczy Tibor Lóri ihlettel énekelte több kedves dallamot Gellért Pál karmester kitűnő zongorakísérete mellett. Humorról is gondoskodott Faragó Boriska, aki az ismert Szeget-szegeg című költeményét adta elő. Befejezőül Várady-Kun László melodramája következett: Petőfi a Hortobágyon. A szavaltati részt Nagy Zoltán látta el, míg a zongorakíséretet Gellért Pál, a cimbalompártit Flóra János, a vezető hegedűszólamot Geller Mátyás adták hozzá. Egyenként és összesen precíz művészi együttesükben frenetikus hatást váltottak ki a gyönyörű melodramával. Az ünnepség fél nyolckor ért véget.

* Az aradi városi színház heti műsora. Kedd: Timár Liza. C) bérlet, Fenyvessi Emil fellépésével, Szerda: Bálvány, B) bérlet, Fenyvessi Emil fellépésével. Csütörtök: Hollandi menyecske, operett-bemutató, utolsó A) bérlet. Péntek: Hollandi menyecske, B) bérlet. Szombat: Hollandi menyecske, utolsó C) bérlet. Vasárnap d. u.: Nani. Este: Hollandi menyecske, utolsó B) bérlet.

— Kérem azt az urat — mondja Lloyd-George — aki ezt a kérdést feltette, legyen szives vonja vissza. Tudnék ugyan neki válaszolni; azonban jobb, ha most nem beszélünk róla.

Taps. A miniszterelnök kívánsága teljesül és ezzel a fogással Lloyd-George még nagyobb sikert ért el, mintha választ adott volna. En és mellettem ülő kollegám nem tudunk ellentálni a kísértésnek és mi is részt veszünk a kérdészködésben. Ném kis élvezet, hogy Lloyd-Georgetől választ kapjon az ember olyan kérdésre, ami a legjobban érdekli:

— Hogyan képzeled el a miniszterelnök ur a közép-európai kisállamok talpraállításának lehetőségét a genai konferenciával kapcsolatban és várható-e ebben az irányban pozitív lépés?

A cédula a titkár utján Lloyd-George fehér kis kezébe jut; szeméhez közelviszi és olvassa. Aztán egy másik cédulát tesz rá, az utolsóelőtti és így szól: „Ez az utolsó kérdés!”

De erre az utolsó kérdésre nem is válaszol. És Lloyd-George, miután lefénnyképezték, lerajzolták és végül a palota előtt filmre fotografálták beül autójába és elhajt. Mint aki dolgát jól végezte.

* A bálvány a címe a vasárnap bemutatott újdonságnak. Szerzője Földes Imre, több nagyszerű darab írója. Ezúttal Földes valami újszerűt akart színpadra vinni és lehetetlen volt oda. Földes ezúttal nem remekelt. A történeti hűséget is felforgatta. A cselekmény ugyanis 1919-ben játszódik le. Minden újságolvasó tudja hogy ekkor Kína már régen köztársaság volt, amikor a táotájok (alkirályok) és mandarinok hatalma megdőlt, Földes azonban a kínai respublica idején mégis szerepeltetett táotáj mandarint, rabszolga-sorsban élő kínai nőt, csak hogy széjjelmessé tegye a históriát és indokolni tudja az orosz hadifogságból Kínába szökött magyar huszártiszt kulturális fölényét. A költő meghamisíthatja a történelmet, ha szépet és maradandót alkot, de akkor már hibázik, amikor valószínűtlen kerül ki a tolla alól. A bálványnak pedig ez a legnagyobb hibája. A premiérnek az az érdekessége, hogy Fenyvessi Emil a színház kiváló vendégművésze játszotta a kérelhetetlen táotajt. Fenyvessi alakítása kész tanulmány, amelyről hasábot lehetne írni. Minden műánszámban kidolgozott alakja mesterei alkotás. A közönség egész este lelkesen ünnepelte a művészt. Sipos Zsigmond, a Kínába szökött magyar huszártiszt megszemélyesítője közvetlen, kedves és férfias volt. A szerelmes szívű kínai nőt H. Harmath Józsa sok bájjal ruházta fel. Díkcioja felüldítette a hallgatókat. Zilahi Irénke egy kis kínai leány szerepében sok őszinteséget és érzést vitt a színpadra. Kisebb szerepekben Ács Mihály, Kallós József, Keleti Gizi és Vannay Lonci tudásuk legjavát adják. Selmeczy Mihály egy hülye kínai figurájából operett-alakot rajzolt. A közönség a szokottan darabon amely komoly drámanak készült, sokat mulatott. (Ky.)

* Lepa Dóra hangversenye. Nagyszámú, lelkes közönség jelenlétében tartotta meg Lepa Dóra szombat esti hangversenyét. Magas nivóju program-

ját a koloratúrtechnika legtöbb ruhin kívánó számaiból állította össze. A Puritana, Lammernori Lucia és Dinorah nagy áriái, Goldmark Quelleje és Grieg Solvejg dala az énekesnő nararozott intonálási készségéről, intelligenciájáról és kiváló iskolázottságáról tesznek tanuságot. Koloratúrtechnikája abszolút fejlett, modulációja ontudatos, a magas regiszterekben is mindig tisztá és fátyoltalan. (bgy.)

* A színházi iroda hírei. Fenyvessi Emil kedden Bródy Sándor érdekes színművében, Timár Lizában folytatja vendéglátását. Fenyvessi Emil a Timár Lizában az apát játsza. A címszerepet Harmath Józsa játsza. A darab C) bérletben kerül színre. — Fenyvessi Emil szerdán este tartja bucsuünnepét, mely alkalommal a Bálvány kerül színre B) bérletben. — A Hollandi menyecske a színház igazgatósága csütörtök este fogja az aradi közönségnek bemutatni. A Hollandi menyecske operettét Káiman Imre legjobb alkotásának tartják. A főszerepeket Horváth Mici, László Andor, Selmeczy Mihály játsszák. A zenei részt Csányi Mátyás karnagy tanítja be. — Follinusz Aurél, a nemrég elhunyt író pályadijás népszínműve, a Nani vasárnap délután kerül színre.

* Megváltotta Ön már jegyeit? Ha még nem, úgy siessen és vásárolja meg jöelöre a jegyet a vasárnapi matinéra, amelyet a színház rendez a lupe-nyi bányakatasztrófia szörnyűségeinek felszegélyezésére. Tegye ezt nemcsak azért mert ez erkölcsi kötelessége mindenkinek, hanem mert valóban magasrendű élvezetben lesz része. A matiné programja értékes irodalmi és kulturálvezetben fogja részeseit az ott egybegyűlt hallgatóságot. Különbösen két számra kell felhívunk a figyelmet, az egyik az Ember tragédiája francia forradalomról szóló képe, a melynél 200 ember stajszál, továbbá az előkép, amelyet a színházi zenekar és a filharmonia felkérő művész Beethoven gyászindulójával kísérek.

A tamándi gyilkosság.

(Kedden kezdődik a főtárgyalás.)

Az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt holnap, kedden kerül főtárgyalásra a tamánd-pusztai Chera féle gyilkosság. A nagyszabású bűnügy még élénken emlékezetében van a közönségnek. Tavaly november 23-án két fegyveres ember állított be Chera Karácsony földbirtokos Ineu (Kisjenő) mellett levő Tamánd nevű pusztájára. Chera szívesen fogadta őket és éjjeli szállást is adott nekik. Az idegenek az éj folyamán azonban kicsalták a földbirtokost hálószobájából és katonafegyverrel lelőtték. Ágyban fekvő feleségére is több lövést adtak le úgy, hogy halálosan megsebesítették, ezenkívül még az időközben felébredt béresgazdát is megölték. Azután elmenekültek. A holnapi főtárgyaláson Bitó József táblabíró elnököl, a vádat pedig Megulescu főügyész fogja képviselni. A nagy szenzációju bűnpert olyan nagy érdeklődés előzi meg, hogy a tárgyalást a nagyszámú közönségre és a rengeteg tanura való tekintettel 9 órai kezdettel valószínűleg a törvényszék nagy tárgyaló termében fogják megtartani.

HIREK.

Az aradi ereklye-muzeum sorsa.

(Román-magyar tárgyalások Budapesten.)

Érdekes jóvátételi tárgyalások indultak meg tegnap Budapesten Románia és Magyarország között. Ezek a tárgyalások a volt magyar területeken lévő műkincsekre és műemlékekre, illetőleg a békeszerződésben ezekről szóló intézkedésekre vonatkoznak. A most folyó tárgyalásokon román részről *Petrán Coriolán dr.*, a romániai muzeumok főfelügyelője és *Teodorescu Demeter* egyetemi tanár, magyar részről pedig *Gerevich Tibor dr.* muzeumi igazgatóőr és *Lingauer* pénzügyminiszteri tanácsos képviselik országaik érdekeit. A tárgyalások első részében azokról a műtárgyakról van szó, amelyeket a háború alatt, akkor, amikor Erdély hadszíntér volt, városok, intézetek, magánosok stb. megőrzés végett Budapestre vittek. A békeszerződés értelmében mindazok a műtárgyak, amelyek 1914. június 1-e óta kerültek el Erdélyből, illetve a volt magyar területről ide visszaszármaztatandók.

a román kormány a többek között visszaköveteli a segesvári *Petőfi szobrot* is, melyet azóta Fél-egyházán állítottak fel nagy ünnep ségek közepette.

A mostani tárgyalások során dől el az *aradi 1848—49-es ereklyemuzeum sorsa* is. Ugy értesülünk, hogy a román kormány a muzeum anyagát ki akarja selejtezni és csak azokat a tárgyakat akarja megtartani, melyek a szabadságharc idejéből Arad városa vagy Erdély történelme szempont-

jából jellegzetesek, a többiekét pedig elraktározza. Szóba fognak kerülni a jóvátételi tárgyalások további folyamán azok a képek és kisebb szobrok is, amelyek Magyarország uralkodóit és a magyar politikai élet kiválóságait ábrázolják. A tárgyalásokra vonatkozólag *Petrán Coriolán Jr.* egy budapesti lap munkatársának a következőket mondta:

— Az erdélyi eredetű műtárgyak átvétele és elküldése a legnagyobb rendben történik. A békeszerződésnek ide vonatkozó paragrafusa külömben oly tiszta és világos, hogy nem is lehetnek ellentétek a tárgyaló felek között. Ami a szobrokat és az *aradi ereklyemuzeumot* illeti, továbbá az erdélyi városok és községek tulajdonában lévő magyar nemzeti vonatkozású szobrokat és képeket illeti, ezekre vonatkozólag is hajlandók vagyunk tárgyalásokba becsátkozni, amit a békeszerződés 177-ik pontja lehetővé is tesz. Van nek ott műtárgyak, amelyek magyar nemzeti szempontból hasonlíthatatlanul nagyobb értékűek, mint a mi szempontunkból és viszont vannak műtárgyak a magyar műintézetek birtokában, amelyeket mi értékünkkel sokkal többre, mint amilyen értéket itt képviselnek. Ezért az ezek tekintetében meginduló tárgyalásokról lehet szó, sőt mi ez irányban bizonyos proposíciókat is hajlandók vagyunk tenni.

— **Eljegyzés.** *Schreiber Jolánka Pécska, Böhm László* gyógy szerész *Brád*, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A Glogováci Takarékpénztár valutacsempészési ügye.** A két évvét ezelőtt felfedezett és annak idején nagy port felvert valutacsempészési ügyében a Glogováci Takarékpénztár újrafelvételi kérelemmel fordult az aradi törvényszékhez a rá rótt több milliós bírság tekintetében. A vámjövédéki tanács a mai napon foglalkozott az ügygel és hosszas tanácskozás után az újrafelvételt elutasította. A törvényszéknek ez a határozata elvi jelentőségű, mivel ez az első eset, hogy ilyen ügyben kérte volna valaki az elsőfoku határozat megváltoztatását, annál is inkább, mert vámjövédéki ügyek polgári részében nincs helye perújítási kérelemnek.

— **Bankok és részvénytársaságok mérlege.** Felhívják az aradi bankok és részvénytársaságok, hogy 1920. évi mérlegeiket nyújtsák be a subprefektúra statisztikai hivatalához.

— **Hirdetmény.** Folyó évi május 15-étől kezdve az Arad város területén kicsinyben eladott só ára a következőképp állapították meg: darabos (kő) só kg-kint 1 leu (egy leu), őrlött (darált) só kg-kint 1 leu 10 bani (egy leu tíz bani). Bárki, aki emélt magasabb áron hozná a só forgalomba az R. M. S. 33. tc. 10. §-a értelmében büntetjük. Május hó 18-án az állami sóraktár új helyiségében (az állomáson az első raktár

innenső végében) megkezdte az őrlött és a darabos só (kg-kint 0.75 leu) eladását. Arad. 1922. május 11. Glúja: séful de pozitului.

— **Bolji jüz.** Vasárnap ebédután a Str. Bratiano (Weitzer-utcában) levő Jezmor Péter hentesüzletéből sűrű füst gomolygott elő. Azonnal értesítették a tűzöltséget, amely Mihajlovič Gyula főparancsnok vezetése alatt kivonult és hamarosan eloltotta a tüzet, amely a füstőlöböl kipattanó szikrától keletkezett.

— **Felémelték az öngyújtók illetékét.** Az aradi pénzügyigazgatósághoz beosztott monopolrevizorhoz ma rendelés érkezett, amely szerint az öngyújtók és az abba való tüzkövek illetékét nagy mértékben fel emelték. Eddig egy öngyújtó után 6 lei illetéket kellett fizetni, ezután 30 lei; egy különleges lámpagyújtó öngyújtó után 10 lei és egy tucat öngyújtóba való tüzkő után 18 lei illetéket kell fizetni. Az illetéket valószínűleg már az elvámolásnál fel fogják számítani.

— **Hatósági munkaközvetítés.** Az aradi állami munkaközvetítő vezetője ma a következőket közli az érdekeltekkel: Állást keresnek 1 géplakatos, 1 kőműves, 1 timár, 2 kereskedősegéd, 2 kovács, 4 lakatos, 1 raktárnok, 1 tisztviselő, 2 napszámos, 2 szabósegéd, 1 gépész és 1 pincemunkás. Állást nyerhetnek: 1 borbélysegéd és az ujjman megnyiló Orient cipőgyár

ba felsőrész készítő munkások. Keresnek továbbá Karánsebesre egy kármitos diszitó munkást, órabér 5—8 lejig terjed. Az utiköltiséget a felvett munkásnak a munkaadó megtéríti. Itt említjük meg, hogy mindazoknak, akiknek az aradi állami munkaközvetítő szervez állást vidéken, 50 százalékos utazási kedvezményben részesülnek.

— **Kollektív szerződés egy fűrésztelepen.** Jelentettük, hogy a Czeiler—Kornis-féle, fűrésztelepen dolgozó munkások béremelést kértek. A múlt héten már tartottak ebben az ügyben tárgyalást, amelyen a cég megbízottja halasztást kért, hogy a munkások kérelmét áttanulmányozza. A ma délelőtt megtartott tárgyaláson Kornis Ármán a cég nevében kijelentette, hogy teljesíti a munkások kérelmét. Ez alapon kollektív szerződést kötöttek, amelynek megkötésénél alapul vették a többi gyárak kollektív szerződéseit. A bérkérdésre nézve is meg egyeztek, amennyiben az eddigi órabért egy lejig emelték. A most megkötött kollektív szerződés ez év október elsejéig marad érvényben.

— **Szabadon bocsátott szállóigazgató.** Az Aradi Közlöny néhány nappal ezelőtt megírta, hogy Gábor Ferenc volt aradi szállótulajdonost a rendőrség leánykereskedelem miatt letartóztatta, mivel egy bucupestii éjjeli mulatóhely részére két aradi leányt közvetített. Gábor ügyében, akit időközben az ügyészség fogházába szállítottak, mára új fordulat állott elő. A vizsgálat során bebizonyosodott, hogy bár Gábor tudott arról, hogy mi lesz a kötelessége a leányoknak a mulatóban, mégsem követte el a terhére rótt bűncselekményt, mivel a leányok reggeli életmódja teljesen megfelelt a bucupestii intézmény követelményeinek. A szállóigazgatót ezért ma szabadlábra helyezték.

— **Felhívás a fatermelőkhöz és faexportőrökhöz.** Az aradi kerületi vasutigazgatóság felhívta a fatermelőket, hogy terjesszenek be egy kimutatást havi vagon-szükségletükről. Az Erdélyrészi Faegyesület aradi körzete ezúton hívja föl az összes arad- és hunyadmegyei fatermelőket és faexportőröket, akiknek export-vagonokra szükségük van, hogy ok vetlenül jelenjenek meg e hó 18-án, csütörtök délután 5 órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagytermében, a vasutigazgatósághoz terjesztendő kimutatás összeállítására céljából.

— **Munkaelbocsátás a brádi aranybányából.** Néhány nappal ezelőtt a brádi aranybánya igazgatósága 78 munkást bocsátott el a bánya kötelekéből. A munkások feliratot intéztek a munkaügyi minisztériumhoz, amelyben kérték ügyük megvizsgálását. A munkaügyi minisztérium átírt az aradi munkaügyi felügyelőséghez, amelyben felszólítják a munkafelügyelőt, hogy utazzék ki Brádra és indítson vizsgálatot a bányamunkások elbocsátása ügyében. *Miculescu G. Constantin* aradi munkaügyi felügyelő ma Brádra utazott, ahol érintkezésbe fog lépni az aranybánya igazgatóságával.

— **A görög trónörökösne súlyos beteg.** *Bucuresti.* Miután *Erzsébet* görög trónörökösne állapotáról nyugtalanító hírek érkeztek. *Mária királynő* Ófelsége tegnapelőtti inkognitóban Constanzába utazott, ahonnan egy torpedóhajón Athénbe utazik. Oda megy a király is.

— **Megüresedett állások a vármegyénél.** Az alispáni hivatal a következő állásokra hirdet pályázatokat: a megyei központban egy jegyzői, a megyében 3 szolgabírói, az árva széknél egy jegyzői, a megyei központban 2 irodatiszti és 2 hivatal-szolgái állásra. Az állások betöltésére vonatkozó kérvényeket június 15-ig kell benyújtani az alispáni hivatalhoz. A részletes feltételeket a megyei hivatalos lapban és a Monitorul Oficialban fogják közzétenni.

— **Halálozás.** Régi köztisztviselőben állt aradi polgár: dr. Köpf Kálmán orvos halt meg ma hajnalban hosszú szenvedés után. Az elhunytban, akit előkelő rokonság gyászol, Köpf Kálmán pénzügyi tanácsos édesatyjár siratja. A temetés holnap, kedden délután 5 órakor lesz a Str. Marasesti (Kossuth-utca) 64. számú házból.

Ligei Izidor aradi postatiszt az elmúlt éjjel 53 éves korában hirtelen elhunyt. A temetés kedden délután 2 órakor lesz a Str. Bucur (Eötvös-utca) 17. számú házból.

— **Köztisztviselők családtagjainak vasúti jegye.** Ma rendelet érkezett az aradi vasutigazgatósághoz, hogy azok az állami tisztviselők, akik feleségeik és gyermekeik részére kedvezményes áru vasúti jegyet akarnak, nyújtsák be kérvényeiket az illetékes kerületi vasutigazgatósághoz. A rendelet szerint azoknak a köztisztviselőknek, akiknek havi törzsfizetésük 1000 lei vagy ezen felül van I. osztályú, azoknak az állami tisztviselőknek, akiknek törzsfizetése havi 400 és 1000 lei között van II. osztályú, a segéd-személyzetnek pedig III. osztályú kedvezményes vasúti jegyet adnak. A kedvezmény 50 százalékos és az ennek az igénybevételére fel jogosító igazolványt külön kell a kérvények és a feleség részére kérvényezni.

Olcso állatokat kap a város.

(A kereskedelmi miniszter a városhoz.)

Arad város polgármestere hivatalához ma délelőtt távirat érkezett a kereskedelmi minisztériumtól, amely felhívja a város vezetését, hogy állítsa össze a város szarvasmarha- és sertés-szükségletét. A város által meghatározott mennyiséget a kereskedelmi minisztérium a rendelkezésére bocsátja. Dr. Angel István polgármester ezután hívja fel Arad város henteseit és mészárosait, hogy holnap, kedden délután 5 órakor tanácskozára jelenjenek meg a városháza kis tanácstermében. A tanácskozáson minden hentes és mészáros jelentse be, hogy mennyi sertés- és szarvasmarhára van szüksége. A kereskedelmi minisztérium a bejelentett mennyiséget a város rendelkezésére bocsátja, a város vezetősége kiosztja azt a mészárosok és hentesek között. A város ugyanakkor meghatározza a sertés és marhák maximális árát, amelyek előreláthatólag jóval alacsonyabbak lesznek a jelenlegi husárknál.

Sport.

AMTE-ATE 0:0

Nagy érdeklődés kísérte a két csapat bainoki összecsapását. A játék roppant heves irammal kezdődött. Az AMTE egy kornerjét az AMTE, három egymásutáni kornerja követi majd az ATE. Er el két eredménytelen korner. Az első féldő legszebb teljesítménye: Murányi I. híres tuch dobásával szökteti Murányi II.-t. Ez a szabadon álló Lickerhez passol, ki a labdát élesen a felső kapufára rugja. A második féldőben az AMTE még két kornerjt ér el ezzel szemben Haller éles lövését csak a felső kapufa menti meg, a kiszökő Licker lövését meg Czako teszi ártalmatlanná. Az AMTE-ből kivált Czako, Brigmann Vina, Stofia és Auer, az ATE-ből Pálffy (a mezőny legjobb embere), Rémay, Murányi I., Fövényi, Kállay és a kapuban először szereplő Dörner játéka. A mérkőzést mindkét fél megelégedésére Szednicsek vezette.

AAC-TAC. 1:0 (1:0) Barátságos mérkőzés változó fölényvel. A goalt a goalképesebb AAC. Kenderessy szép lövése révén érte el. Mindkét csapatban a közvetlen védelem játéka jött ki. Bíró Pálkás. AAC II.—Törekvés II. 2:2 (1:0) Bíró Bácskay. MTK—AMTE. H. 1:1 (1:1) AMTE. újtusági—MTK. II. 3:2 (2:0) MTK. komb.—Egyetértés komb. 2:2 (2:1).

Az ATE. házi állókai versenye. Részletes eredmények: 100 m. sifutás: I. Gebauer 11.8 mp. 400 m. sifutás: I. Gebauer 59.2 mp. 800 m. sifutás: I. Vidák 2 p. 17.2 mp. 1500 m.: I. Vidák 4 p 53.4 mp. 5000 m.: I. Hegedüs 19 p 21.8 mp. Magasugrás: I. Glück 165 cm. Távolugrás: I. Zsák 588 cm. Súlydobás: I. Wolf 12.58 m. Diszkoszdobás: I. Spoiarich 34.79 m.

Vidéki labdarúgó mérkőzések: Unirea—TMTE. 3:1. NAC—Szatmári Törekvés 2:1. Egyetértés—NSC. 6:1. SzSE—Nagykarolyi AC. 2:0. Nagyvárad Törekvés—Szalontai MTE. 2:1.

— Vívóakadémia. Vasárnap délután rendezte Pellegriini Virgil vívómester szezonzáró vívóakadémiáját. Az akadémia összes szereplő tudásuk legjavát mutatták be. Pellegriini mester magántanítványai közül Marcovici-ot,

Auszterweilt, a kis Pichter Imrét, Reich Gyurkát, a leányok közül Mairt Icát kell kiemelniük. A hölgytanítványok közül Ambrus Magda, Jug Agrica, Moraru Lorika és Stern Olga törvívása kelteit méltó feltűnést. Az aradi sportegyletek tagjai közül mint elsősorban vívók kiforrott vívótechnikájukkal váltak: Demján, Boros, Höfler, Sebes elővágásaival, Bratescu és Roth villám gyors támadásaikkal, Kauten és Kovács higgadt, átgondolt védeleikkel. Különösen szép mérkőzés volt Pellegriini vívómester és dr. Gabos kardasszóla. A törasszók közül a legkiemelkedőbb Pellegriini mester és Schuller József mérkőzése volt. A törívásban kiváló eredménnyel szerepelt még Kauten. Pellegriini mester akadémiájával a legszebb eredményt mutatta fel, bebizonyította, hogy nagyszerű vívótanár, ki tanítványaiából a legelőkeltebb tudású vívókat neveli.

Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

Dr. Lupu Aradon.

(A parasztpárti jelölő gyűlése.)

Vasárnap délelőtt tartotta az aradi parasztpárt négyülését a Fehér Kereszt nagytermében. A gyűlésen részt vettek Bucuresti-ből a parasztpárt vezető férfiai. A gyűlést dr. Hovoran Viktor aradi ügyvéd nyitotta meg. Ismertette a párt célját és programját. Adam Miklós az ineni kerület jelöltje hosszabb beszédben kritizálta a liberális kormány földreformját. Ezután Madgarin bucuressi elnöki tanár ismertette a parasztpárt és a nemzeti párt viszonyát. A nemzeti párt a régi Magyarországon egyesítette az összes román pártokat. Ujabbban azonban a nemzeti pártban a felsőbb osztályok dominálnak és így a párt programja nem demokratikus és nem védi meg minden osztály érdekét. A nemzeti pártnak tehát határoznia kell, hogy vagy a liberális párthoz vagy pedig a parasztpárthoz csatlakozzék. Dr. Lupu volt belügyminiszter a parasztpárt vezére beszélt ezután.

— Először is kijelentem, monddta dr. Lupu — hogy a parasztpárt a kisebbségek egyenjogusultságáért küzd. Ha pártunk jelöltet állít, ez nem irányulhat a magyarság érdekei ellen, mert a parasztpárt mint a legdemokratikusabb irányú párt a magyarság érdekeit is képviseli. Egy demokratikus államban a pártok nem nemzetiségek szerint kell, hogy csoportosuljanak, tekintve, hogy egy ilyen államban nem lehetnek nemzetiségi, csak társadalmi ellentétek. Ha a parasztpárt meg volna győződve arról, hogy a magyarságot igazi demokratikus elvekkel képviselné a jelöltje, eszé ágában sem volna jelöltet állítani vele szemben. Azonban alapos az aggodalom, hogy a magyarság jelöltje mögött a liberális kormány áll. Mikor Aradra érkeztem — folytatta dr. Lupu, csodálkozva szemléltem a város főterein levő bedeszkázott tákolmányokat. Később fevilágosítottak, hogy az egyik deszka-alkotmány a Kosuth-szobrot takarja, a másik a tizenhárom vértanú emlékét. Tekintve, hogy mind a két szobor a szabadság szimbóluma, barbárság volt azokat bedeszkázni. Ha éret-

len elemek rongálták, a hatóságoknak módot kellett volna találniok az éretlen elemek megrendszabályozására.

Majd rátért az igazságügyminiszter aradi tartózkodására. A miniszter — mondotta Lupu — az aradi törvényszéken egy érdemeiben megőszült, közbecsülésben álló táblabíró megsejtett azért, mert még nem sajátította el a román nyelvet. Dr. Lupu a gyűlésnek Bumbesti volt aradi szenátort ajánlotta képviselőjelöltnek. A gyűlés az indítványt elfogadta.

Ma délután jelentkeztek Dumitrescu-Bumbestinek, a parasztpárt aradi képviselőjelöltjének hívei a jelölő iv aláírására. A jelölőket 6 óráig száztizen lrták alá. Az aláírásokat holnap reggel 9 órakor folytatják a városháza kis tanácstermében.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutapiac (Május 15.) Dollár 142, marka 0.53, sokol 2.80, dinár 2.05, magyar korona 0.19, budapesti kifizetés 5.40, bécsi kifizetés 63.5, berlini kifizetés 0.51, prágai kifizetés 2.76, francia frank 14.

Zürichi nyitás. (Május 15.) Berlin 181, Newyork 519, Milano 2735, Prága 1000, Budapest 67, Zágráb 187.5, Bucuresi —, Varsó 13, Bécs 5.75, lebelyegzett osztrák korona 5.875.

Budapesti nyitás. (Május 15.) Napoleon d'Or —, dollár 770, marka 275, osztrák korona 8.10, leu 545, sokol 1490 dinár 1099, lengyel marka 20.

Zürichi zárta. (Május 15.) Berlin 182.50, Newyork 520, Milano 2747, Prága 1000, Budapest 67, Zágráb 187.5, Bucuresi —, Varsó 13, Bécs 575, lebelyegzett osztrák korona 5.875.

Budapesti zárta. (Május 15.) Napoleon d'Or —, dollár 778, marka 276.50, osztrák korona 7.88, leu 545, sokol 1492, dinár 1098, lengyel marka 18.75.

— A Lloyd-Bank Részvénytársaság mint Budapestről jelentik f. évi május 5-én tartotta első — 1921. évi — mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Ezen az ülésen megállapították, hogy az elmúlt üzleti év — amely alig héthónapos esonka üzletév — 24 és fél millió korona brutto nyereség mellett 5.6 millió korona tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság a f. é. május hó 24-én délután 5 órára egybehívandó közgyűlésen javasolni fogja, hogy a kimutatott egész tiszta nyereség a következő üzletév számlájára vitessék elő. Ugyanezen az ülésen terjesztett elő a folyó év első negyedének üzleimenetéről szóló jelentés, amely igazolja az intézet működésének megfelelő kialakulását és az összes üzletágakban kedvező eredményt mutat.

— A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága, mint Budapestről jelentik, a legutóbbi közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján alaptőkéjének 48 millió koronáról 60 millió koronára való felemelését határozta el, 24.000 darab, az 1922. üzletévre osztalékra jogosító új részvény kibocsátása által, melyek a régi részvényeseknek 4:1 arányban, nettó 650 K. ában, kamat és költség felszámítása nélkül ajánlatnak fel. Az elővételi jog e hó 15-étől 27-ig gyakorolható az intézet pénztáránál. A tőkeemelés folytán a takarékpénztár saját tőkét 76 millió koronára emelkednek.

Revolveres éjszakai látogató.

(Merénylet egy igazgató ellen.)

BUCURESTI. Wanderveld, az „Astra Romana“ petróleumfinomító társaság igazgatója és felelősége ellen tegnap merényletet követtek el. Ismeretlen tettes lopódzott be az igazgató lakásába. Az igazgató a léptek zajára felébredt és az éjszakai látogató keresésére indult. Nemsokára megtalálta az ismeretlen és megkérdezte tőle, mit akar? A látogató revolvért rántott elő és kétszer rálőtt az igazgatóra. A lövések zajára Wanderveld igazgató felesége a szobába rohant és a merénylőt is megsebesítette. Az igazgatónak még volt annyi lélekjelenléte, hogy a közelfekvő cselédszobában alvó cselédek felköltse és orvosért küldje el őket. Mire a rendőrök megérkeztek, a merénylő elmenekült. Az igazgató elmondta, hogy a merénylőt ismeri, 18—20 éves fiatalember, csak a neve nem jut eszébe. A rendőrségen valószínűnek tartják, hogy a petróleumfinomítóban dolgozó 2000 munkás valamelyike követte el a gyilkos merényletet, mert az igazgató igen szigorúan bánt a munkásokkal s a gyilkosság bosszú műve. A súlyosan megsebesült igazgatót és feleségét azonnal kórházba szállították. Felépülésükhöz nincs remény.

Mozl.

* Cabiria I. része az Urániában. Hétfőn mutatta be az Uránia a Cabiria I. részét. A hatalmas klasszikus kép bemutatóját óriási érdeklődés előzte meg, amit a kép teljesen jogosnak bizonyított. A kép a modern filmtechnika minden számottevő kivétel eszköze segítségével volt a rendezésnek, hogy azt a művészeti feladatot, amelyet ez a kép a rendező elé tűz a lehető legteljesebb mértékben megoldja. A messze lejárt koroknak életét kell feljuttatnia a rendezőnek és számtalan új akadályt kell leküzdenie, amelyeket maga a mese állít elé. Az első részt kedden vetíti utóljára az Uránia.

* Képzőművészet az Apollóban. Lázadás az Alden-bossen a címe annak a kiváló képnek, amelyet hétfőn vetített először az Apolló színház. Egy roppant érdekes tengerész-történet képezi a mese alapját, amely a végtelen tenger minden emberi gyarlóságát csak még nevesesebbé és még kicsinyesebbé tesz környezetben játszódik le. A kinti nő kép még kedden marad az Apolló műsorán.

* Prometheus az Apollóban. Ertesítettük a közönséget, hogy az Apolló színháznak sikerült lekötnie néhány előadásra a modern filmgyártás legújabb és legsodálatosabb remekét: Prometheus, amelynek első részét, a feláncolt Prometheuszt szerdán kezd vetíteni. A feláncolt és felszabadult Prometheus az emberiség egy folyton ismétlődő tragédiájának szimbóluma, amelynek egy új formáját nyújtja ez a kép, amelynek bemutatója elé óriási érdeklődéssel tekint a közönség.

— Magyar mánások szlovenszkió birtokai. Bécs, Prágából jelentik, hogy a magyar arisztokraták, mint gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, herceg Windischgrätz Lajos és Rakovszky István birtokainak parcellázása ellen még a csehszlovákiai keresztény-szocialista párt is állást foglal.

A „Férfiak Áldozatai“

(Asszonyok egységes frontja.)

PÁRIS. A női egyesületek száma létszámát megszorodott eggyel. A Férfiak Áldozatai a neve ennek az egyesületnek. Az első pillanatra nem sejtjük ember mi lehet a célja. Az alakuló gyűlésről szóló tudósítás azonban világosan elárulja, mi hozta össze a férfiak áldozatait.

— El vagyunk rá készülve, — mondotta Mme Fons az alakuló-gyűlés elnöki megnyitójában, hogy nem fogunk velünk szemben a gunnyal és a rágalommal taktakézködni. Ami rosszat és neveléseseget ránk szórhathatnak, azt ránk fogják szórni. De sem ez, sem az nem fog bennünket visszaregteníteni. Mi hozott bennünket ide össze? Nagyon egyszerű a magyarázata ennek. Nem hiszem, hogy volna olyan tényérnyí hely ezen a földön, ahol olyan asszony élne, akit a férfiak ilyen vagy olyan módon meg ne csaltak volna. Amikor csalásról beszélek, nem csupán a hitvesi hűségeit említem, hanem a hitvesi hűségeit említem. Hány leány van, akinek házasságát igérték s azután fakedőnél hagyják őket? Hány asszony van, akitől a férje eltávozott anélkül, hogy az asszony eltartásáról gondoskodott volna. Hány férjes asszony van, akit elcsábítottak az erény útjáról s azután a nyomorúságba taszították őket? . . . Kézen fekszik, hogy ezek között a nők között bizonyos érdelem és érdekfeszítés van. De kézen fekszik az is, hogy az ilyen nőknek szövetségbe kell lépniök és egységes frontot kell a férfiakkal szemben mutatniök.

A jelenlevő hölgyek tüneményes fogadták az elnöki megnyitót. Mme Fons után Mlle Dubarr jelentkezett szólásra.

— Azt hiszem, — kezdte — hogy ez a szövetség nem volna teljes, ha csupán a szekszualitás terén csatáztatnánk egyesülnének. Nagyon sok nő van, akit példának okáért, a férfiak a hivatalból tartják ki azon a címen, hogy a férfiaknak sincs munkájuk, sok nőfőt fosztottak meg már állásától, vagy kenyereitől. Az üzleti életben a férfiak szintén élesebben versenyeznek a nőkkel szemben, mint a saját nembeliekkel szemben. Sok nő, sok-sok könnyet omlat már amiatt, hogy a férfiak tönkreperíték virágzó vállalkozásukat. Mindezeket az asszonyokat és leányokat szintén be kell vonnunk szövetségünkbe.

Ezt az indítványt is zajos helyesléssel fogadták. Mme Lesueur azt proponálta, hogy a férfiak áldozatait országunként szervezkejenek ugyan, de ezek a szervezetek egy világszövetségbe olvadjanak össze.

— Ha ezt sikerül elérnünk, — mondta a szónok — akkor a férfiakkal szemben oly hatalmas fegyver lesz a kezünkben, amellyel nemcsak védekezhetünk, hanem esetleg támadásba is mehetünk át. Ne gondolják a férfiak, hogy holmi választói joggal vagy azzal, hogy a nő ügyvéd, bíró, vagy pap lehet — a szemünket kitérölhetik. Mi abszolút egyenlőségre törekedünk, olyanra, amely a férfiak brutálitását teljesen lehetetlenné teszi. Ehez az első lépés szerintem az, ha szervezetünk segítségével már a leányokba beleoljuk, hogy a házasság voltaképpen szolgáltatást jelent számukra. Addig, míg férjhez nem mentek, ők uralkodnak a férfium,

de abban a pillanatban, mihelyt kimondották a hűségigant, a férfi lesz az ur és az asszony a szolgáló.

A gyűlés tudomásul vette a szónokok javaslatait, azután megalakultnak jelentette ki magát.

Megbukott a shimmy.

(Jön a csipő-rázó és a teve-lépés tánc.)

A táncórületek történetében a szédítőbbnél-szédítőbb karrierek között is vezet mind a ma i napig a shimmy. A shimmy annyira nem plasztikus és annyira elüt minden eddigi táncról, hogy minden emberi számítás szerint rövidesen meg kellett volna buknia. De nem így történt.

Két esztendővel ezelőtt érkezett Bécsbe és Bécsből folytatta útját tovább délre és keletre: Budapest, Zágráb, Belgrád és amerre csak járt az utas, ugyanaz a szenvedélyig fokozódó shimmyzés. A shimmyvel együtt jött a jazz band, ez a kaotikus, új hangszereket, új hangokat és új ritmust jelentő zene. A dob, a cintányér, a csörgő és a zongora együttesen játszották a jazz band zenekarokban a shimmy-zenét: „Hogy legszebb tánc a shimmy. . .“

Megriadt családapák és komolykodó pedagógusok felvették a harcot a shimmy ellen és ezzel — amint már ez történni szokott — még népszerűbbé tették a keresztberakott lábaknak ezt a groteszk táncát. Mindkét nembeli ifjak, öregek boldogan rakták a válllaikat a jazz band zenéjére és aki valamire való társasági embernek akart számítani, annak meg kellett tanulnia a shimmyzést.

Amit erkölcsi prédikációkkal elintézni nem lehetett, azt röviden és egyszerűen elintézte a divat. A shimmy kiment a divatból. Helyét elfoglalta a Chicago shimmy, amelyik abban különbözik elődjétől, hogy a csipők, a hasizmok és általában a felső test ritmikus rángatásán van a fősúly, szemben a vállmozgáson alapuló ősi shimmyvel.

Ezt a táncot már táncolják is a bécsi mulatókban. Erőtikumban felülmulja a régi shimmyt, hisz a csipők ingásában természetesen sokkal több a bujaság. Éppen ezért nehéz tánc és nem tudjuk, hogy fog vele megbarátkozni a szalonok közönsége.

A Chicagó-shimmy az utolsó kísérlet a shimmy megmentésére — még pedig valószínűleg a hiábavaló kísérlet. Az erős, gyorsütemű táncokból elég volt és — ahogy azt az Amerikából Bécsbe érkezett művészek beszélik — utban van már a legujabb: a teve-tánc. A tevetánc lassulépéses, keleti muzsikával kísért tánc — nevét a tevet utánzó lépésektől vette.

.....

Beeoltta magát,

mert mindég elpirult.

Mióta Steinch mirigyátültetési felfedezésének híre az egész világon elterjedt, azóta Amerikában a tulzások házában, nagyon divatba jött a majommirigyátültetés. A kinek valami baja van, az a majommirigy átültetésétől várja a szabadulását. Egy legutóbbi newyorki majommirigy-operáció érdekes jogi komplikációkra vezetett. Weinstein Sámuel 26 éves newyorki fiatalember krónikus pirulásban szenvedett. Ha rá néztek elvörösödött, ha nem néztek rá, még pirosabb lett és szégyelte magát, ha véletlenül nem pirult el. Szerinte ezen csak a majommirigy segíthet. A majmok nem szoktak pirulni, tehát a mirigyük sem pirul. Weinstein Sámuel megveszi a mirigyét és akkor ő sem fog pirulni.

Ezért dr. Thomas W. Edgar, hírneves majomspecialistához fordult, a ki 150 dollár ellenében néhány pillanat alatt vadonatúj majommirigyét helyezte el a piruló Samu testében. A mirigy azonban nem akart funkcionálni. Weinstein Sámuel továbbra is pirult. Ezért úgy gondolkozott, hogy ha a majommirigy nem használ, akkor bizonyosan hamisítvány volt és őt becsapták. Dr. Thoman W. Edgar bíróság elé állította és elmondotta, hogy hogyan folyt le az operáció, hogyan fektették az asztalra, hogyan utták rá gipszet és kötést. Az egész alig tartott tovább néhány percnél. A majomspecialista ezután a bíró előtt az a meglepetést kelte kijelentést tette, hogy ő a majommirigyét egyáltalán nem ültette át és a mi történt, az csak előkészítés volt.

Mivel Weinstein szívüködése nem volt kielégítő, később kellett volna visszajönnie az operáció végrehajtására. Ő csak a helyi érzéstelenítést készítette elő. A majommirigy kétizben volt kikészítve Weinstein számára. Mindegyik 50 dollárba került. Vadonatúj, friss, gyönyörű, keveset használt mirigyek voltak. A mirigyeket pedig 24 órán túl nem lehet eltegni. A mirigyét különben a gyűrűsfarku majom szolgáltatja. Weinstein Sámuel erre kijelentette, hogy ő

többizben tett látogatást Thomas W. Edgarnál, de sohasem tudta otthon találni. A bíróság elrendelte a bizonyítási eljárást, amelynek befejeztéig elhalasztotta a tárgyalást.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Cenzurat: Dr. Romul Mager.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget.

Özv. Dr. Köpf Kálmán szül. Rátkay Franciska mint mélyen sujtott hitvese maga, illetve gyermekei Kálmán és Margit férjzett Kovács Mihályné, valamint menyó Köpf Kálmán szül. Zanker Klári és veje Kovács Mihály mélyes fájdalomtól eltelve, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva, szomorodott szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, hűszeretett, édesapa, illetőleg após, rokon és jóbarát

Dr. Köpf Kálmán

orvos

f. évi május hó 15-én hajnali 8 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhitatos felvétele után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Felejthetetlen drága halottunk földi maradványait f. évi május hó 18-án, d. u. 5 órakor fogjuk a Strada Marasesti (Kossuth-utca) 64. sz. alatti saját házából, előzőleg a róm. kuth. anyaszentegyház szertartása szerint történt beszentelés után a helybeli felső temetőben az örök nyugalomnak átadni.

Az engesztelő gyászmezei áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. évi május hó 30-án, d. e. 9 órakor fog a főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Phenése csendes, drága emléke áldott legyen! 11952

Arad, 1922. évi május hó 15-én.

Varga Imre utóda, „Szent Margit“ első temetkezési intézete, Arad, Boulevard Regina Maria (Andrássy-tér) 13.

Özv. Ligeti Izidorné ugy a maga, mint fia Ligeti Aladár, valamint az alólírott számos rokon, jóbarát és ismerős nevében is fájdalomtól szívvel tudatja a hűszeretett férj, illetve apa és rokon

Ligeti Izidor

postatiszt

f. évi május hó 14-én éjjel 11 órakor 58 éves korában történt hirtelen elhunytát.

A felejthetetlen kedves halott földi maradványait f. hó 16-án délután 2 órakor fogják a Str. Bucur (Eötvös-utca) 17. szám alatti gyászszobából a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Arad, 1922. május 15.

Áldás emlékére! Béke hamvaikra!

Özv. Arató Mórné, özv. Braun Hermanné, Friedmann Márkusné, özv. Iritz Arminé (Newyork), özv. Fischer Adolfné (Newyork), Langman Lajosné (Temesvár) sógornói, Friedmann Márkus sógora, Grosz Mórné szül. Arató Jolánka, Heim Dezsóné szül. Iritz Paula és számos rokon és ismerős. 12336

Dirnbeck István

uri női ortopéd cipész és felsőruházati készítő Sfr. Baritia (Rákóczy-utca) 1. Vállal minden e szakmába vagy mérték utáni rendelést és javítást. 2260

Figyelem!

A legszebb és legolcsóbb nyári assour ARADON, Strada Col.

ruhák és blousok, továbbá Combinék, házi ruhák és pongyolák dus választékban kaphatók Plesz Gyula női ruhaáruházában. Pírci (Vörösmarthy-u.) 3. A színház hátsó bejáratával szemben. Külön francia és angol mérték-osztály! :: Kérem áruházam meglátogatását.

Sok pénzt takarít meg,

Ma este indítunk futó cseh viz

Apró hirdetések.

Levelezés.

ARVÁCSKANAK levele van a kiadóba Boldogságtól, kérem sürgősen átvenni. 2263

Alkalmazás.

KÖMÜVES, ki sparherdt (takaréktűzhely) javítását felelősség mellett vállalja. keresetf. Strada Consistorului (Batthyány-utca) 23. I. em. 5000

NYUGDIJÁS államvasúti főellenőr kellő bizalmat nyújtó pénztárnoki vagy más irodai állást keres. Cim a kiadóhivatalban 2197

INTELLIGENS nő magános uriemberhez házvezetőnőnek ajánkozik. Cim Kelet Hirlapiroda. 11580

VILLANYSZERELŐT keresek állandó munkára. Gáspár műszerész, Strada Hortia 1. 2235

SZAKKÉPZETT fegyermunkáló gépmunkás ki fűrészforgasztás és reszeléshez ért állást keres Str. Purgly Lajosné-utca) 57. Krista István. 2249

GYERMEKTELEN HÁZSPÁR házmesteri állást keres. Cim Str. Crisan (Katalina-utca) 5. házmesteri. 2261

CSÉPLÉSI IDÉNYRE gépész keresetf. uradalomhoz bércsépítésre. Cim Kelet Hirlapirodában 11581

BÁDOGOS tanuló jó fizetéssel felvételt Hannauc bádognál Ormujav-palotával szemben. 12335

ROMÁN-NÉMET nyelvismerttel bíró fiatal ember irodai alkalmazást keres. Cim Wallinger hirdetőjében. 12335

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánkozik intelligens fiatal nő. Vidékre is elmegy. Cim Wallinger hirdetőjében. 12338

MINDENES FŐZŐNŐ jó fizetéssel felvételt. Meer festéküzlet. 2265

ONALLOAN dolgozó angol és francia varrónő jó fizetéssel azonnal felvételt. ugyszintén tanulóleányok fizetéssel. Stern Margit Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 8. 2264

Vétel és eladás.

HINTÓ fedéles jókarban levő eladó Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 4. 2254

PALLAS LEXIKONT keresek megvételre Knieszer papirkereskedő Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 2251

RÖVID. KERESZTHUROS zongora eladó Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 42. ajtó 22. 2248

NYOLC LÓERŐS keveset használt első rendű gyártmányú benzínmotor teljesen jókarban sürgősen eladó. Megtekinthető Szikvizgyár Bujeni. 2258

TENNISZPÁLYÁHOZ való középháló, közhenger és finom rakettek olcsó áron eladók Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 7. földszint 2259

JÓ tennisz rakettet keresek megvételre. Cim Kelet Hirlapiroda. 11581

ZONGORÁK szalagarnitúra jogyvertartó, grammophon lemezekkel olcsóan eladók. Cim Wallinger hirdetőjében. 12335

W
n
á
b
e

M
l
á
s
s
y
=
O
P
V
=
E
b
i
n
i
p
o
n
i
c
e
b
e
a
M

porcellánokat, ezüstöt, szőnyegeket, régi bútor. 11691

PIANINOT, zongorát gyöngyökkel briliánsokat magas áron veszek. Leveleket "Piano" feljére a kiadóhivatalba kérek. 12021

KÖNYVTÁRAKAT hanglegyeket magas áron vesz Kerpál könyvkereskedése 12191

GYÖNYÖRŰ FEHÉR RÓKA BOA egészen új eladó. Megtekinthető az "Aradi Újság" kiadóhivatalában Fischer Elizapalota. 11895

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knieszer papirkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

ARANYAT magas áron veszek. Reiter József Lutherárus templom mellett 12301

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETUNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa szmírna argamant-szőnyegeket, török kendőket, antik és modern bútorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vándorokért, réz, ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsű reálisáért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ormujav-palota. 11911

Ingyatlan.

A BELVÁROSBAN, közlekedő, MODERN, IDEALIS MAGÁNHÁZ 4 szoba, fürdőszoba és összes melléképítményekkel, igen szép virágos kerttel, ELADÓ. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2262

EGYSZOBÁS MAGÁNHÁZ eladó Bethlen-utca) 32. 2250

KISEBB TANYA Arad közelében műút mellett korai és bor szőlő, gyümölcsösök, 5 holdnyi dínye, vegyes konyhakerti termény elvételre; részben megkapálva, méhes sib. terméssel, sürgősen eladó. Bővebbet a kiadóban. 2267

Alvászó Kénés és Szénsavas Hégygyógyfürdő megnyit.

A fürdő természetes kénés és szénsavas 28°-38° C hőmérsékletű hővizei évszázadok óta oszódás és pártatlan eredménnyel gyógyítanak: rheumát, oszlat, köszvényt, ischiást, csontszut, lobosodást, hénulást, aranyerőt, vizeletgúliást és különféle női bajokat.

Allandó fürdőorvos, kitűnő hegyi levegő, kirándulóhelyek, cigányzene, tennisz és tekepályák. Kurszalom. Újnan berendezett szobák.

Elsőrangú ellátásról gondoskodik van. Jégbehűtött italok. Izraeliták-nak rituális konyha. Közvetlen vasúti állomás az Acsev. brádi vonalán. A vonatok a fürdő parkjához állanak meg. 2109

Proszeptussal készséggel szolgál a Fürdőigazgatóság.

magfesti. Kapható minden szakmába vágó üzletben. Főelárusítás ALCALAY FRÉRES cégénél, Aradon, kizárólag viszontelárusítók részére.

1) magyar és KELET hirlapiroda Str. Alexandri pontossággal szerziünk: (Salacz-u.) 1.

Üzletek.

INGER-MALOM ELADÓ Jeck, Socolaul-Mare (Nagyszentmiklós.) 2250

Oktatás.

IADEFIRA varrást, vagy bármily fajta ézimunkát jutányosan tanítok Piata Jajedralet (Tökölly-tér) 5a) Bitter Miskánál. 12335

Különféle.

ELVESZETT vasárnap délelőtt egy irany lánc két medallionnal. Becsületes megtaláló sziveskedjék Szekty Lajosné-102 Str. Trompetei (Trombita-utca) 21. sz. alá jutalom ellenében eljuttatni. 2252

Az Aradi CFR. és ACSEV. mozdony és motortervezők kara saját olvasóköre és segély egylete javára f. hó 25-én (áldozó osztor-tőkön) d. u. 1 órai kezdettel a városaliget egész területén, jótékonyabb országos népi ünnepeket rendez, melyre a tisztelt közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

A zenét elsőrendű tatoná zenekar szerveztatja. A legérdekesebb szórakoztatásról gondoskodik, különösen kiemelendő: eredeti gómozdonny manet kicsiben, művészi táncok bemutatása, légtéke, szerezőcsahalászat, szákhafutás számárvorseny st.

Este 9 órakor szépségversennyel egybekötött zártkörű táncmulatság a ligeti vendéglő nagytér-mében. 2266

Szerszámok „Prompt” Építőkezési vasalások Technikai áruk Emelőgépek 10801

Allandó nagy raktár mindennemű csavar és szegecsáruban.

Ohernik és Drucker

Timisoara (Temesvár), Józsefváros, Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMEY.

Timisoara város tanácsa 2200 wagon műziaszükségletének szállítása végett fővő évi május hó 20-án délelőtt 11 órakor zárt ajánlati tárgyalást tart. Akik ajánlatot tenni óhajtanak kötelesek zárt írásbeli ajánlataikat fomi időpontig a városi földvédelmi közlésegnél (Piata Baias No. 1.) beadni és az ajánlati összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házipénztárnál letétbe helyezni és az erre vonatkozó nyugrát az ajánlatához csatolni.

Az árlejtési feltételek a városi földvédelmi közlésegnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 2256

MANOMETER
és műszerek javítását vállalom:
G Á S P Á R
műszerész
ARAD. Str. Moria 1.
Postán kívül javításokat pontosan eszközök. 12391

Forradalom

az idegen nyelvek megtanulásában. 12333
Általánosán elismert tény az, hogy a mi gimnáziumainkban, reáliskoláinkban kiképzett kereskedők és tanulók dacára annak, hogy a legbuzgóbban tanulják a francia, angol, német és román nyelvtant, nem tudják elérni, hogy magukat az idegen nyelveken folyékonyan és helyesen kifejezhessék. Goldberg tanár módszere alái azon célt, hogy a tanulókat a nyelvek életébe bevezesse és képesé tegye őket a nyelvek könnyű használatára. Ezen módszer szerint minden tanuló, urak és hölgyek, kiváltképpen orvosok, ügyvédek, hivatalnokok, tiszték és tanítók, tekintet nélkül az életkorra és minden előtanulmány nélkül, egy 5-6 hónapig tartó tanfolyam után azon helyzetben van, hogy az idegen nyelveken irni, olvasni tud és magát könnyen tudja kifejezni.

JEAN GOLDBERG,

a modern nyelvek tanára. Előadást tart a román, német, angol és francia nyelveken, Str. Bucur (Eötvös-u.) 1. sz. II. em. 6. aj. sz.

„HERMES” 11.901
Fényképezési műtermet
megvételre keresek. Ajánlatok forgalom s részletesebb megjelöléssel kéreknek
„HERMES” Hirdetőbe Brasov (Brasó) Duza-sor 9. szám. 2253

Virág-palánta
Vanillia, Saloca, Ageratur, Lobeilia, Begonia, Petuczia st., valamint nagy választék Pelargonium s sok szabadföldi és szobai növényekből. Beszerozhető:
Szabó kertész-gazdasága,
Pancota. 2238

Gsodás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle
MARGIT-CREME
Zsirtalan, értalmatlan, rögtön szépi. Szepők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, vedők, minden bőrbaj párnapi használat után megszűnnek. Az aró rozsdás fide hamvas lesz. 10861
Dr. Földes és Hehs Aradon.

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6, Postatik. 12331
FR. H. SOITAU, betegkezelés
kellőseket megérttem.
Férfi, ellenkező esetben az összes
bevall. Szavakok kitalálására
Speciális szorongó s lefektetésben
szinte ajánlatoknál létezőtől
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben
szinte szorongó s lefektetésben

Felhívás! Nagytakarítást ne végezzen senki addig, míg árajánlatot nem kér 12351 **Lovas Károly** lakéltisztítási vállalatától, Str. Oituz (III. sz.) 30a. Parketta eurolás, beeresztés, polokaitrás olcsón és felelősség mellett.